

EXPUNERE DE MOTIVE

Având în vedere situația din contextul prilejuit de criza energetică generată, de situația internațională este necesară protejarea patrimoniului din industria energetică incluzând reglementarea mai strictă a condițiilor de înstrăinarea a elementelor acestuia.

Legislația din România nu conține norme care să **protejeze patrimoniul regiilor autonome sau al complexurilor energetice, al societăților comerciale și al companiilor naționale de interes național și strategic precum și al instalațiilor și obiectivelor speciale de interes național, și care, deși au fost subiectul unor re tehnologizări și modernizări în ultimii ani, poate fi valorificat prin vânzare la prețuri inferioare chiar sumelor plătite pentru re tehnologizare sau modernizare.**

Astfel, este imperios necesar ca înstrăinarea elementelor de patrimoniului ale entităților din industria energetică, a căror sumă depășește 5.000.000 RON să nu poată fi înstrăinate decât ca urmare a voinței politice a Parlamentului exprimată prin lege, în urma dezbaterilor parlamentare.

Dacă în Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică, cu modificările și completările ulterioare, protejarea patrimoniului propriu al institutelor naționale a fost clarificată, acesta **neputând să fie înstrăinat decât prin lege**, nu putem spune același lucru și despre patrimoniul propriu al regiilor autonome, al complexurilor energetice, al societăților comerciale și al companiilor de interes național și strategic precum și al instalațiilor și obiectivelor speciale de interes național.

Patrimoniul acestor entități reprezintă un bun foarte valoros, cu un deosebit rol economic, social și strategic, fiind de o valoare națională deosebită. Privatizările defectuoase au dus de-a lungul timpului la pierderi imense de bani la bugetul de stat, la pierderea multor locuri de muncă, la pierderea unor interese strategice etc.

Pragul valoric prevăzut prin lege are rolul de a delimita entitățile a căror valoare de piață este mare. Doar asupra vânzării lor se va pronunța Parlamentul.

Votul final din Parlament semnifică o verificare și o validare a aplicării corecte a planului de guvernare acceptat de Parlament.

Rolul executiv al Guvernului este exprimat prin faptul că ministerul de resort inițiază proiectul de lege prin care se înstrăinează bunurile din patrimoniul entităților din industria energetică. În acest sens prin studiul de impact pe care îl realizează, ministerul de resort va prezenta principalele implicații ale proiectului de lege, implicații economice, sociale sau asupra sistemului energetic național.

Sunt bine-cunoscute cazurile în care patrimoniul fostelor întreprinderi de mare anvergură, strategice, al societăților comerciale cu capital de stat precum și al regiilor autonome, ce au suprafețe foarte mari de teren, imobile, instalații etc., unități cu un număr mare de angajați, incluzând și părți ale infrastructurii critice, care au fost vândute la prețuri nesemnificative, în cele mai multe cazuri pentru interese anti-concurențiale sau chiar imobiliare, dacă acestea se aflau în proximitatea marilor orașe. Aceste vânzări s-au făcut de multe ori prin negocieri directe, iar banii au fost folosiți pentru cheltuieli curente și nu pentru investiții.

Oprirea, închiderea, insolvența și vânzarea companiilor de stat care au datorii sau care au pierderi a fost, din păcate, continuu preferată de-a lungul anilor, în detrimentul realizării unor

planuri de restructurare. Iar asta a dus la pierderi imense pentru patrimoniu, buget, bogăția, stabilitatea și siguranța națională.

Având în vedere apariția unor situații excepționale cauzate de creșterea semnificativă a prețului la energie, care se reflectă în creșterea prețurilor la alimente, precum și creșterea inflației și a riscului unei crize alimentare datorată războiului din Ucraina și necesitatea asigurării unei securități energetice, în contextul în care țări precum SUA au declarat stare de urgență¹ din cauza deficitului de capacitate de generare a energiei electrice;

Ținând cont de art. 102 din Constituția României conform căruia: „Guvernul, potrivit programului său de guvernare acceptat de Parlament, asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice.”;

Având în vedere implicațiile unui program de guvernare cu caracter general și lipsit de detalii, care ar genera un mandat cu caracter absolut al Guvernului din partea Parlamentului și care ar anula art. 102 din Constituție și ar oferi Guvernului și implicit unui număr limitat de oameni puteri nelimitate asupra deciziilor statului, fără consultarea Parlamentului;

În considerarea faptului că deseori deciziile Guvernului nu au urmat programul de guvernare acceptat de Parlament², iar în trecut valorificarea patrimoniului a fost privită ca un scop în sine, iar nu ca un proces prin care transferul de proprietate trebuie să se regăsească în recapitalizare, în modernizare sau în investiții, cu efecte pozitive în ceea ce privește eficiența economică;

Se impune ca deciziile importante legate înstrăinarea elementelor de patrimoniu cu valoare deosebită, de interes național și strategic să fie analizate de Parlament.

Intervenția legislativă propusă este de natură a proteja patrimoniul regiilor autonome, al complexurilor energetice, al societăților comerciale și al companiilor de interes strategic precum și al instalațiilor și obiectivelor speciale de interes național, decizia trecând prin voința Parlamentului, dată fiind importanța ei deosebită.

Față de considerentele expuse mai sus, vă rog să aprobați prezenta propunere legislativă.

În numele inițiatorilor,

Deputat Anamăfia Gavrilă

¹ <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/06/06/declaration-of-emergency-and-authorization-for-temporary-extensions-of-time-and-duty-free-importation-of-solar-cells-and-modules-from-southeast-asia/>;

² Un exemplu este specificația clară din Programul de Guvernare 2020: „Complexului Energetic Hunedoara - Aplicarea OUG nr. 60/2019 în așa fel încât din CEH se vor desprinde două companii, una care să cuprindă Termocentrala de la Paroșeni și minele de huila, iar cea de-a doua va avea Termocentrala de la Mintia ce va fi dată în gestiunea administrației locale. În ambele companii se vor face investiții de reducere a emisiilor de CO2 prin introducerea de tehnologii noi cu respectarea standardelor de mediu”. Acest obiectiv nu numai că nu a fost realizat, dar a lipsit orice plan de restructurare și de rețehnologizare. Termocentrala Mintia a fost oprită, a fost scoasă din planul de conservare care este o obligativitate legală după oprirea activității de funcționare și este scoasă la licitație.